

Merkez Onu Tutabilir mi?

21.07.2018 • Bob Avakian'ın Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: DKP ABD Başkanı Bob Avakian'ın bu yazısı *Revolution* #004, 29 Mayıs 2005, revcom.us sitesinde yayınlanmıştır

Daha önce bahsettiğim bu iktidar piramidine yeniden bakalım. “İktidar Piramidi ve Tüm Bu Şeyi Alt Üst Etmek İçin Mücadele” başlıklı yazımda şunları belirtmişim:

“Bu piramidin en tepesinde, bu toplumu yöneten insanlar var... Piramit burada ve en üstünde (sağda) dinci manyakların ve köktenci ahmakların oluşturduğu sağcı sosyal tabana dayanan Cumhuriyetçiler bulunuyor... Piramidin en üstünün diğer tarafında (sözde ‘sol’ tarafta) ise Demokratlar var. Onların çekmeye çalıştığı kişiler, yani Demokratların çıkarlarını temsil ettiği değil de, söz yerindeyse piramidin diğer tarafında kendi tabanına çekmeye çalıştığı insanlar kimlerdir? İlerici şeyleri savunan, bu toplumda ezilen bütün insanlar. Demokratlar için rollerinin büyük bir kısmı, bütün bu insanları burjuva, ana akım seçim sürecinin içinde hapsolmuş halde tutmak ve bu çerçeveden uzaklaştıkları – ya da ondan koptukları – zaman onları bu çerçeveye geri sokmaktır.”¹

Bunu aynı zamanda, en tepede birbirine yaslanmış iki merdivenden oluşan, en altta bulunan ve merkezden uzaklaşan merkezkaç güçlerin ise çökmesine yol açabileceği bir piramid olarak da tasavvur edebiliriz. Böyle bir bağlamda ve böyle düşünüldüğünde, sorunun ne kadar keskin bir şekilde ortaya çıktığını görebilirsiniz: merkez onu tutabilir mi?

ABD yönetici sınıfı arasındaki kutuplaşma şimdi, merkezci ana akım emperyalist düşünce ve program ile, faşist düşünce ve program arasındadır – ve son kertede bunların hepsi aynı emperyalist sisteme hizmet eder. Evet, aralarında dereceler vardır. Evet bunların ikisinin arasında yer alan güçler vardır ve özellikle geniş nüfus içinde, bu konfigürasyona temelde hiç uymayan güçler ve ayırmamız gereken güçler vardır. Fakat eğer bu piramit tahlilini düşünürseniz, bu temel olarak, piramidin tepesinde olan şey, bu piramidin en üst noktasının

diğer tarafında olan şeydir. Başka bir deyişle olan şey şudur: bir tarafta ana akım emperyalist düşünce ve program, diğer tarafında faşist düşünce ve program vardır ve bunların hepsinin kökleri aynı emperyalist sisteme dayanır ve hepsi son kertede bu sisteme hizmet eder.

Ve bütün bunlar giderek sağa doğru kayıyor. İşte bu yüzden bu seçimde Demokrat Parti liderliği ile Demokratlara oy veren halkın “kitle tabanı” arasında (onların deyimiyle) bir “kopuş” yaşandı. 2004’teki Demokrat Parti kongresinde bile, partinin alt düzey memurları konumunda olan insanlarla sahneden ve bizzat aday Kerry tarafından söylenenler arasında ciddi bir duygu farkı vardı – örneğin Irak gibi temel meseleler hakkında böyle bir duygu farkı vardı ve tabanın büyük çoğunluğu temel olarak yerinde sebeplerden ötürü Irak’tan çıkma taraftarıydı. Bu büyük fark seçim sürecine de yansdı. Bu biraz da 2002’deki ara seçime benzer bir durumdu: o tarihte insanlar sokaklara dökülmüştü ve bu büyük ölçüde, Irak savaşına karşı çıkmalarının bir yolunu aramalarından, Demokratların ise onlara bunu vermeyi reddetmesinden kaynaklıydı. Sonra 2004 Başkanlık seçiminde Demokratlar onlara bunu vermeyi yine reddetti, ama bir çok insan yine gidip gayet bilinçli bir şekilde oy verdi – bunu yapanlar, kayıtsız bir ayak takımı değildi, aralarında temel kitlelerden olanlar da vardı. Evet bazı insanlar oy vermedi ama bu, seçimin etrafında şekillenmiş kutuplaşmanın her iki tarafından, siyaseten hayli yüklü ve farkındalık sahibi bir kesimdi. Pek çok insan da sandıklara aktı ve içlerinde Kerry’ye oy veren, “evet Kerry de iyi değil” diyen ama çaresizce Bush’tan kurtulmak isteyen devasa sayıda insan da vardı – ve bunu istemeleri haksız nedenlerden ötürü de değildi. Bunun ifadesini bulma biçimi bizim istediğimiz veya ihtiyaç duyduğumuz şey değildir, ama kesinlikle birleşmemiz gereken bir şeydir. Bunun yönünü değiştirmemiz ve ona öncülük etmemiz gerekse de, bu yönelimle birleşmemiz gerekir.

İşte bu insanlarla, Demokratların oy verdiği kişiler arasında bu hayli keskin “kopuş” vardı. Ancak olmayan şeylerden biri – ki bunu seçim sürecinde de görebilirsiniz – seçimden hemen önce yaptığım kısa yorumlardan birinde de gözlemlediğim bir şeydir. *RW* dergisinde² yayınlanan bu yorumda, Demokratları gerçekte olmadıkları ve asla olmayacakları şey haline getirmeye çalışırsanız, en sonunda varacağınız yerin Demokratların gerçekte olduğu şey olacağını söylemiştim. Bu dinamiğin 2004 seçiminde de işlediğini görebilirsiniz. Bazı insanlar, bu terimlere katılmasalar bile Kerry’nin Bush’u eleştirirken kullandığı terimleri benimsemeye

başladı. Bir adım geriye giderseniz, Bush'un Irak'ta etkisiz bir başkumandan olduğuna katılıyor musunuz? Olanlara dair eleştiriniz *bu* mu? Milyonlarca insan için yanıt açık: Hayır. Fakat yine de bu terimlere sürüklenen insanlar görürsünüz.

Dolayısıyla, bir yandan, bu kutuplaşmanın bizim ihtiyaç duyduğumuz şey olmadığı açıktır. Diğer yandan ise bunun içinde, merkezin bu piramidi tutup tutamayacağı - ve eğer tutamazsa ne olacağı - şeklindeki temel soru bakımından bir potansiyel mevcuttur. Eğer tutamazsa, peşinde koştığımız ve uğruna mücadele ettiğimiz şeyler açısından ve halk kitlelerini ulaştırmak için öncülük ettiğimiz şey açısından pozitif bir sonuç olacağının hiçbir garantisi yoktur. Merkez, mevcut haliyle şeyleri bir arada tutamazsa bunun pozitif çıktılarının olacağının hiçbir garantisi yoktur - sonuçlar son derece negatif de olabilir. Gerçekte, tam şu anda daha muhtemel olan şey budur ve dürüst olmak gerekirse bu yüzden pek çok kişi korkuyla paralize olmuştur. Ve bizim bu konuda da ideolojik ve politik çalışmamızla ve evet, son kertede, ideolojik ve politik çizgi temelindeki örgütsel çalışmamızla bir şeyler yapmamız gerekir.

Toplumda yaşanan bütün karmaşa, temel bir biçimde bizim, şu anda dünyanın büyük bir altüst oluş potansiyeli taşıyan bir ana geçiş döneminden geçtiği şeklindeki tahlilimizi yansıtıyor: 1990'ların başlarında Sovyetler Birliği ve onun imparatorluğunun çözülmesi, yahut yıkılmasıyla başlayan bir geçiş dönemidir bu. Gitgide, bunun doğrulandığını görüyoruz. Bu, "Üçüncü Enternasyonal"ın ABD emperyalizminin dünyada yaptığı her şeyi, içine battığı krizin derinliğine bağlayan "emperyalizmin krizi" tahlilinin karşısındadır.³ Bu, halk kitleleri için çetin koşulların olmadığı veya dünyanın geniş kesimlerinde siyasi krizlerin veya başka türden krizlerin olmadığı anlamına gelmez, ancak "Üçüncü Enternasyonal"ın "emperyalizmin krizi" hakkındaki nosyonları, işlemekte olan gerçek dinamikleri anlamamızı sağlamaz. 2002 tarihli Ulusal Güvenlik belgesinde⁴ yerleşik olan program, yani *The Rise of the Vulcans* ["Yanardağların Patlaması"] kitabının ifade ettiği gibi, Cheney ve Rumsfeld ile geri kalanların temsil ettiği program, otuz yıldır şu veya bu düzeyde aynı biçimde devam eden, derinleşmekte olan bir krize yanıt verilmesinden doğan bir program değildir - bu, Sovyet imparatorluğunun dağılması gibi "küçük olayları" pek izah edemez!⁵ Bilakis, dünyada olan bitenler, büyük bir altüst oluş - kuşkusuz şu anda halihazırda görmekte olduğumuz bir altüst oluş - potansiyeli taşıyan bu büyük geçiş döneminin bir ifadesi olarak kendini göstermektedir.

Fakat gerçek bir soru kendini ortaya koymaktadır: Bu, Newt Gingrich’in belirttiği noktadır⁶— onun “merkez bunu tutamaz” hakkındaki kendi versiyonudur. Bunu, Clinton’un itham edilmesi krizinde, 2000 seçimlerinde ve farklı bir biçimde olsa da son seçimlerde ve onunla bağlantılı şeylerde gördük. Yönetici sınıfın bu toplumu bir arada tutma ve yönetme becerisi ile, daha geniş çıkarlarını daha küçük parti ihtilaflarına baskın hale getirebilme becerisi, şimdiden bir düzeyde yıpranıyor. Bunun altında yatan ve bazılarından *Preaching From a Pulpit of Bones* [“Bir İskelet Kürsüsünden Vaaz Vermek”] metninde⁷ (ve “Right-Wing Conspiracy” (“Sağcı Kompló”) yazısında⁸ bahsedilen, maddi sebepler vardır: Hem ABD hem de dünya ekonomisinde önemli değişimler mevcuttur ve bunlar özellikle Sovyet imparatorluğunun çöküşüyle, yükselen küreselleşmeyle açığa çıkmıştır. ABD içinde buna eşlik eden ve denk düşen değişimler de mevcuttur; özellikle de Yeni Düzen⁹ konsensüsünden ve Büyük Toplum programlarından¹⁰ kurtulma ihtiyacı ve fırsatı anlamında.

Notes on Political Economy [Siyasal İktisat Üzerine Notlar”] metninde söylenen şeylerden biri şudur: bir meşruiyet krizi meydana geldiğinde, toplumu bir arada tutan “tutkal” özölmeye başladığında ve yeni bir yönetici konsensüs oluşturma yönünde bir girişim olduğunda, bu yeni yönetici konsensüsü (söz yerindeyse “yeni bir tutkalı”) oluşturma çabasının amacına ulaşım ulaşmayacağı sorusu keskin bir şekilde kendini gösterir. Bu, şu anda konumuzla çok ilgili bir meseledir ve tüm bunların daha derinlerine inebilmek açısından çok işlevlidir.

Dolayısıyla, toplumda ve bütünüyle birilerinin kontrolü altında olmayan yönetici sınıf içerisinde bu keskin çelişkiler mevcuttur. Biz, oturup politik muslukları açıp kapatan bir “yönetici sınıf komitesi” ile uğraşmıyoruz. Bunu yapmaya çalışan kişiler, Karl Roves gibi politik amiller vardır, ama işleyen temel dinamik bu değildir. Yönetici sınıf içerisinde ve geniş anlamıyla toplum içinde yıpranmakta olan farklı güçler vardır ve bu durum, var olan haliyle ve çokça mücadele yoluyla yeniden şekillendirmek istedikleri haliyle merkezin uyumu üzerinde muazzam bir basınç oluşturmaktadır. Bunu yapmaya çalışan tektip bir grup yoktur, ancak mücadele yoluyla bir merkezi ve bir yönetici konsensüsü yeniden şekillendirme girişimi mevcuttur ve bu, büyük altüst oluş potansiyeli taşıyan bu büyük geçiş dönemi bağlamında gerçekleşmektedir.

“GO&GS” (Büyük Hedefler ve Büyük Strateji) metninde¹¹ Edward Luttwak’ın, yönetici sınıfın şu anda yaptığı şeyin dinci köktenci boyutundan pek bahsetmeyip ABD kültürünün günümüzdeki genel cezalandırıcı boyutundan bahseden *Turbo Kapitalizm* kitabından alıntı yapmıştım. Ve Luttwak gerçekte, hayli çarpıcı bir şeyler söylüyor. Amerikan formu daha az zehirli olsa da, son kertede ekonomik olan faktörlerin ekonomik olmayan intikamının ifadesini bulduğu Nazi Almanyası’nda olanlarla benzerlik olduğunu söylüyor. Bu, Luttwak’ın söz ettiği olguyu, turbo kapitalizm—hayatın hızlı temposu, onunla birlikte gelen güvensizlik – olgusuyla ilişkilendiriyor. Evet çok sayıda insan özellikle 90’larda çokça para kazandı, ama geçmişte olduğu gibi iş güvenliğine, can güvenliğine sahip değiller. Aynı zamanda varoşlaşma hakkındaki *Fortress America* [“Amerika Kalesi”] kitabından da alıntı yaptım. Bu kitapta yazarlar, insanların çevresi kapalı varoluşlara çekildiğini, açılır köprüyü etraflarında döndürmeye çalıştığını anlatıyor [BA gülüyor]. Gerçek anlamda istikrarsızlık, belirsizlik, kaos ve gelgeçlik var ve Michael Moore’un *Bowling for Columbine* filminde işlediği türden imal edilmiş bir korku var. Hem gerçek hem de imal edilmiş korkular ve korku temelleri var. Fakat Luttwak’ın temelde veya son kertede ekonomik olan gelişmelerden intikam alınmasının ekonomik olmayan ifadesi hakkında söyledikleri, anlamamız ve dönüştürmeye yönelmemiz gereken resmin bütününün çok önemli bir parçasıdır.

Notlar:

1. Bu makale ilk olarak *Revolutionary Worker*#1231’de (7 Mart 2004) yayınlanmıştır ve revcom.us sitesinde mevcuttur.
2. “Bush ve onun temsil ettiği her şey üzerine kafa yorarken düşünülecek şeyler” başlığı altındaki bu yorumlar *Revolutionary Worker*#1254’te (10 Ekim 2004) yayınlanmıştır ve revcom.us sitesinde mevcuttur.
3. “Üçüncü Enternasyonal”, Rus Devrimi’nin zaferinden kısa süre sonra Lenin tarafından kurulan Komünist Enternasyonal’i (yahut Komintern’i) ifade eder. Ancak özellikle Stalin tarafından yönetildiği, 1920’lerin ortalarından 2. Dünya Savaşı döneminde dağılmasına kadar olan dönemde Komintern’e artan ölçüde, dünya durumunu tahlil etmede mekanik bir yaklaşım damga vurmuştur. Bu yaklaşım, kapitalizmi her zaman kötüleşen veya kötüleşme

yolunda olan, devamlı bir krize saplanmış halde görür. Bu konuda daha fazlası için bakınız: Raymond Lotta, *America in Decline* (Banner Press, 1984) ve RCP tarafından yayınlanan *Notes on Political Economy: Our Analysis of the 1980s, Issues of Methodology, and the Current Situation* (RCP Publications, 2000).

4. Belgenin tam ismi “Amerika Birleşik Devletleri için Ulusal Güvenlik Stratejisi, Eylül 2002”dir.
5. James Mann’ın yazdığı kitabın tam adı şudur: Yanardağların Patlaması: Bush’ın Savaş Kabinesinin Tarihi.
6. Buna yönelik bir referans, bir önceki seçili alıntı olan, 10 Nisan 2005’te RW#1274’de yayınlanan “Yaklaşan İç Savaş ve Günümüzün Çağında Devrim için Yeniden Kutuplaştırma” metninde mevcuttur. Bu kısımda Bob Avakian şunları söyler: ” ‘Yaklaşan iç savaş’tan bahsederken, Newt Gingrich’den (daha önce Temsilciler Meclisi sözcüsü olan önde gelen Cumhuriyetçi siyasetçi) ‘ilham alıyorum’. Gingrich, şu anda seçim alanında ve bunun ABD toplumunda yansıttığı daha geniş alanlarda olanların, ABD’de 1840’lar ve 50’lerde olanlara benzediğini ve bunun – başka kelimelerle söylüyorum ama özü budur – gitmeyecek bir şey olduğu tespitinde bulunmuştu. Buna yalnızca taraflardan biri veya diğeri galip geldiği zaman karar verilecek.”
7. *Preaching from a Pulpit of Bones: We Need Morality But Not Traditional Morality*, Banner Press, 1999.
8. Sağcı Komplö Hakkındaki Gerçek ve Clinton ile Demokratların Neden Yanıt Olmadığı” metni RW #1255’de (17 Ekim 2004) yeniden yayınlanmıştır ve revcom.us sitesinde mevcuttur.
9. Başkan Franklin Delano Roosevelt’in Yeni Düzen programı 1930’larda, bir dizi reform gerçekleştirerek krizin derinliklerindeki ABD kapitalizmini kurtarmak amacıyla yürürlüğe sokulmuştu. Bu reformların arasında Sosyal Güvenlik’in hayata geçirilmesi, işsizlik sigortası ve sendikaları yasallaştıran ve modern bir toplupazarlık sistemi kuran kanunlar da vardı. Yeni Düzen, çalışanların sistemin aşırılıkları yumuşatan bir sosyal net karşılığında kapitalizmin çerçevesini kabul etmeye yönelindirildikleri modern bir “toplum sözleşmesi” veya “konsensüs” için zemin oluşturdu.
10. Başkan Lyndon Baines Johnson’ın Büyük Toplum programları, 1960’ların altüst oluşlarının orta yerinde hayata geçirildi. Bu bir ülke için reform girişimleri dizisiydi ve sivil haklar mevzuatını, sağlık yardımını / hükümet tarafından yapılan sağlık sigortasını ve genel olarak

“yoksullukla m¼cadele”den bahsedilmesini de içeriordu.

11. *Great Objectives & Grand Strategymetninden* seçili alıntılar Kasım 2011’den Mart 2002’ye kadar *RW*’de yayınlanmıştır ve revcom.us sitesinde çevrimiçi olarak mevcuttur.